

Delta

- Høring: Send inn høringssvar
- Avsender: Delta
- Kontaktpersons navn: Eivind Haanes
- Kontaktpersons e-postadresse: eivind.haanes@delta.no
- Høringsinstans: Fagforeninger og arbeidsgiverorganisasjoner
- Sendt inn: 21.12.2017 kl. 13:15
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Generell kommentar: Delta støtter arbeidet med å oppnå et tydelig skille mellom stat og kirke, kirkelig selvråderett og større grad av likebehandling av tros- og livssynssamfunn. Dette er en naturlig utvikling, og lovforslaget ivaretar denne intensjonen på en god måte. Imidlertid inneholder lovforslaget mange uklarheter særlig knyttet til finansiering av Den norske kirke og til fellesrådene, noe som vil bli kommentert i denne høringen. Delta vil også peke på at det finnes kategorialmenigheter som for eksempel Døvekirken, med egen finansiering og egen organisering. Blant annet finansieres Døvekirkens fellesråd av staten. Det er viktig at slike spesielle forhold ivaretas i den nye loven om tros- og

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og [§ 1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og [§§ 2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)
forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Delta mener at høringsnotatet i større grad burde vurdert tiltak og ordninger som bekrefter og styrker kommunenes rolle som samfunnsaktør overfor tros- og livssynssamfunn. Statlig overtakelse av finansieringen av den lokale kirke, det være seg Den norske kirke eller tros- og livssynssamfunn, vil etter all sannsynlighet innebære at den lokale forankringen svekkes, og – som en konsekvens av dette – føre til mer sentralisering.

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Delta støtter på generelt grunnlag en utvikling som medfører mindre lovregulering av Den norske kirke. Likevel har Delta sterke motforestillinger, særlig knyttet til §§9 og 10 i høringsnotatet. Etter Deltas mening er det svært viktig at Den norske kirke er lokalt forankret. Flere av forslagene i høringsnotatet vil kunne svekke denne forankringen. Flere av forslagene i høringsnotatet vil etter vår oppfatning også medføre betydelig omfordeling av myndighet fra kirken lokalt til kirken nasjonalt. Videre vil dette forslaget (særlig §§9 og 10) etter vår oppfatning innebære at balansen mellom rettssubjektet Den norske kirke og soknene blir vesentlig endret. Det vil kunne svekke både soknets nåværende rettslige stilling og soknenes økonomiske selvstendighet og organisatoriske handlingsrom. Delta viser til at arbeidsgiveransvaret i Den norske kirke er fordelt mellom soknene og Den norske kirke. Derfor vil det være vesentlig at også ny lovgivning sikrer både soknene og Dnk frihet til å organisere det som til enhver tid tilligger henholdsvis soknets og rettssubjektet Den norske kirkes virksomhet. Derfor bør man videreføre flere bestemmelser i den nåværende kirkeloven som i dag beskriver soknets identitet, ansvar og oppgaver samt også enkelte andre spørsmål. For Delta er det viktig å sikre at den selvstendighet fellestrådene i dag har, blant annet at de er part i arbeidsrettslige saker for domstolene etc videreføres. Av

---

hensyn til behovet for maksimal klarhet om arbeidsgiverforhold for lokalkirkelig tilsatte i en kirkestruktur med svært mange små sokn, framstår særlovsregulering som det klart tydeligste hjemmelsgrunnlag for at et fellesorgan skal kunne opptre relativt selvstendig som arbeidsgiver på vegne av flere sokn/rettssubjekt. Derfor ønsker ikke Delta å oppheve særlovsbestemmelsen i §14.

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Delta beklager at ikke lovforslaget i større grad fastsetter noen rettslige rammer for kirkebyggforvaltningen Kirkebyggene er i dag soknets eiendom. Fellestrådene forvalter bygget på vegne av soknet. Derfor bør bestemmelsene om kirkebygg tilligge det enkelte fellestråd. Derfor er det naturlig at det er fellestrådene som fatter slike beslutninger.

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Etter Deltas syn er dette en konsekvens av skillet mellom stat og kirke. Likevel er det viktig at åpenheten beholdes i sterkt mulig grad, og at intensjonen med forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven (bla åpenhet og god forvaltningsskikk) tas vare på etter at loven om tros- og livssynssamfunn er trådt i kraft.

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke har, som eget rettssubjekt, rett og plikt til å styre sin egen økonomi. Det innebærer også rett og plikt til å undersøke mulighetene for andre inntekter enn overføringer fra staten. Det kan imidlertid få som konsekvens at de statlige overføringene reduseres, og at hele finansieringsordningen blir endret. Derfor bør dette spørsmålet utredes videre før en tar endelig stilling.

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Delta viser til at hovedtyngden av de kirkelige medarbeiderne er ansatt i fellesrådene, og at en endring i arbeidsfordelingen vil innebære store omstillinger for ansatte i fellesrådene. Denne omstillingen kommer i tillegg til at mange fellesråd endres som en følge av kommunereformen. Delta er tilfreds med at soknet fortsatt skal videreføres som selvstendig rettssubjekt, og at det ikke legges opp til å endre forholdet mellom de ulike elementer i kirkeordningen. Slik Delta forstår dette innebærer det også at soknets rammebetingelser ikke endres vesentlig. Etter Deltas oppfatning innebærer dette at soknets oppgaver skal være omtrent som i dag. Dette forutsetter også at de kirkelige fellesrådene beholdes som i dag. Det fremgår av lovforslagets §10 at det er kirkemøtet som skal gi nærmere bestemmelser om kirkelig organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse. Etter Deltas mening vil dette forslaget kunne innebære at balansen mellom rettssubjektet Den norske kirke og soknene vil kunne endres vesentlig. Dette vil også kunne få følger for fellesrådene. Dette samsvarer dårlig med intensjonen om at balansen mellom de kirkelige organene ikke skal

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.
- b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.

Hvor viktig er dette?

- Viktig
- Ikke viktig
- Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Delta ønsker at dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene videreføres. Statlig overtakelse av finansieringen av den lokale kirke vil etter all sannsynlighet innebære at den lokale forankringen svekkes, og – som en konsekvens av dette – føre til mer sentralisering. Kirkemøtet (øverste organ for Den norske kirke) mener at grunnlaget for kirken er at den skal være en folkekirke som er lokalt forankret. Dette er et synspunkt vi deler. Etter Deltas mening sikres den lokale forankringen best ved at den lokale kirke i størst mulig grad er lokalt finansiert. Delta viser til at de fleste kirkelige medarbeidere er ansatt i fellesrådene, og at dette er en ordning som har fungert bra. Denne ordningen har gjort det mulig å utnytte ansatte og deres kompetanse på en god måte. Derfor er det viktig å beholde fellesrådene slik som det er i dag. Statlig overføring av finansieringsansvaret for den lokale kirke vil også få konsekvenser for fellesrådene på sikt. Etersom de fleste kirkelige medarbeiderne er ansatt i fellesrådene, så er det mange som berøres av en slik endring. På den bakgrunn mener Delta at en slik endring også må ses i sammenheng med arbeidsgiveransvaret i kirken.

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

*Prinsipielt bør gravplassdrift og-
forvaltning er et offentlig ansvar som
ikke er nært knyttet til et enkelt
trossamfunn. I de fleste kommunene
er det de kirkelige fellesrådene som
utøver dette ansvaret på vegne av
det offentlige. Det fremgår av
kapittel 23 i høringsutkastet at de
fleste gravplasser i dag eies av
soknet, og at det byr på store
utfordringer å overføre
eiendomsretten fra soknet til
kommunen. Et annet forhold er at
dagens ordning har fungert godt, og
at hensynet til livssynsminoriteter i
dag ivaretas på en god måte. På
den bakgrunn støtter Delta utvalgets
forslag.*

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Dersom kommunene gis en generell adgang til ensidig å overføre gravplassansvaret, så vil dette skape uforutsigbarhet for fellesrådene og deres ansatte. Dersom departementet likevel ønsker å gi kommunene ansvar for gravplassforvaltningen, så må dette begrunnes med at en overtakelse gir en bedre gravplassforvaltning enn hva fellesrådet i dag gir.

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Kommentarer

Kirkeansatte står også på høringslisten. Kirkeansatte er en selvstendig yrkesorganisasjon i Delta. Dette høringssvaret er felles for både Delta og Kirkeansatte